

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	05.06.2005
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	16.07.2005
Avaldamismärge:	

Ülikooliseadus

Vastu võetud 12.01.1995
 RT I 1995, 12, 119
 jõustumine 18.02.1995

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
26.06.1996	RT I 1996, 49, 953	26.07.1996
26.06.1996	RT I 1996, 51, 965	29.07.1996
21.05.1997	RT I 1997, 42, 678	01.07.1997
03.06.1998	RT I 1998, 57, 859	06.07.1998
13.01.1999	RT I 1999, 10, 150	15.02.1999
15.12.1999	RT I 1999, 102, 908	10.01.2000
07.03.2000	RT I 2000, 25, 140	07.04.2000
27.09.2000	RT I 2000, 78, 496	22.10.2000
17.01.2001	RT I 2001, 16, 71	16.02.2001
29.01.2002	RT I 2002, 21, 117	04.03.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
12.06.2002	RT I 2002, 56, 348	05.07.2002
12.06.2002	RT I 2002, 57, 357	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
16.10.2002	RT I 2002, 90, 521	01.01.2003
29.01.2003	RT I 2003, 20, 116	10.03.2003, osaliselt vastavalt §-le 57
terviktekst RT paberandjal	RT I 2003, 33, 206	
07.08.2003	RT I 2003, 58, 387	01.09.2003
õiend, RT I 2004, 5		
13.05.2004	RT I 2004, 45, 316	27.05.2004
õiend, RT I 2004, 53		
28.06.2004	RT I 2004, 56, 404	01.09.2004
16.02.2005	RT I 2005, 13, 65	18.03.2005
05.05.2005	RT I 2005, 29, 215	05.06.2005

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse ülesanne

Ülikooliseaduse ülesanne on sätestada ülikooli asutamise, ühinemise, jagunemise ja tegevuse lõpetamise kord, tegutsemise alused, autonoomia piirid, juhtimise põhimõtted, kõrghariduse omandamise vormid ja tingimused, ülikooli varade õiguslik seisund, finantseerimise kord, õppejõudude ja üliõpilaste põhiõigused ja -kohustused ning riiklik järelevalve ülikooli tegevuse üle.

§ 2. Seaduses kasutatavad mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

- 1) ainepunkt – arvestuslik ühik, milles arvutatakse õppemahtu. Üks ainepunkt vastab 40 tunnile ehk ühele õppenädalale üliõpilase poolt õppeks kulutatud tööle. Ühe õppeaasta maht on 40 ainepunkti. Euroopa Ainepunktide Ülekande Süsteemi rakendamisel on ühe õppeaasta maht 60 ainepunkti;
- 2) akadeemiline kraad – bakalaureuse-, magistri- või doktorikraad, mille ülikool annab vastava kõrgharidusastme õppekava täitnud ja lõputöö kaitsnud või lõpueksami sooritanud isikule ning mida tõendab vastav lõpudokument;
- 3) akrediteerimine – tegevus, mille käigus antakse hinnang ning võetakse vastu otsus ülikooli või tema õppekava kohta;
- 4) bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinev õpe – õpe arstiõppe, loomaarstiõppe, proviisoriõppe, hambaarstiõppe, arhitektiõppe ja ehitusinseneri õppe ning klassiõpetaja õpetajakoolituse õppekavade järgi, mille läbimine annab magistrikraadile vastava kvalifikatsiooni;
- 5) ametialane ettevalmistus – teadmiste, oskuste ja kogemuste omandamine asjatundlikuks otsustamiseks ja otsuste täitmiseks juhtimises, valitsemises, haldamises ja sidustamises;
- 6) erialane ettevalmistus – teadmiste, oskuste ja kogemuste omandamine mingil (eri)alal asjatundjana tegutsemiseks;
- 7) kutsealane ettevalmistus – teadmiste, oskuste ja kogemuste omandamine, millega kaasneb eetilise valmisolek erialaseks ja ametialaseks tegevuseks;
- 8) kvalifikatsioon – dokumentaalselt tõestatud nõutav teadmiste ja oskuste tase;
- 9) kõrgharidus, sealhulgas rakenduskõrgharidusõppe õppekava järgi omandatav kõrgharidus – keskhariduse baasil omandatav teaduslikule käsitlusele rajanev haridus, mida tõendab vastav lõpudokument;
- 10) kõrgharidusstandard – Vabariigi Valitsuse kehtestatud ühtsed nõuded kõrghariduse tasemel toimuvale õppele, mis määravad kindlaks õppevaldkonnad ja -suunad, pe eesmärgid ja kogumahu, õppekavale esitatavad üld- ja erinõuded, sealhulgas õpingutele ja lõputööle või lõpueksamile esitatavad nõuded, ning õppeasutusele esitatavad üld- ja erinõuded õppejõudude kohta, sealhulgas nõuded õppekava alusel õpet läbiviivate õppejõudude teaduslikule, pedagoogilisele ja erialasele kvalifikatsioonile;
- 11) riiklik koolitustellimus – Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ülikooli vahelise halduslepinguga määratud lõpetajate arv kõrgharidusastmeti õppevaldkonnas, vajadusel õppesuunal või õppekaval, mille ülikool on kohustatud õppe nominaalkestuse lõpuks tagama ja mida Haridus- ja Teadusministeerium on kohustatud õppe nominaalkestuse jooksul riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu finantseerima;
- 12) teaduskraad – doktorikraad, mille ülikool annab doktorioõppe õppekava täies mahus täitnud ja doktoritöö kaitsnud isikule ning mida tõendab vastav lõpudokument;
- 13) õppekava – õppe alusdokument, mis määrab kindlaks läbiviidava õppe eesmärgid, õppe nominaalkestuse ja mahu, õppe alustamise tingimused, õppeainete loetelu mahu, lühikirjeldused ning valikuvõimalused ja -tingimused, spetsialiseerumisvõimalused ja õppe lõpetamise tingimused;
- 14) õppekoha arvestuslik maksumus – konkreetse õppekoha arvestuslik hind, mis saadakse õppekoha baasmaksumuse korrutamisel Vabariigi Valitsuse kehtestatud koefitsientidega õppevaldkonnale, vajadusel õppesuunale või erandina õppekavale. Õppekoha arvestuslikust maksumusest moodustab personalikulu vähemalt 60 protsenti. Õppekoha uus arvestuslik maksumus ei või olla väiksem eelmise aasta õppekoha arvestuslikust maksumusest;
- 15) õppekoha baasmaksumus – kõrghariduse taseme iga õppe õppekoha minimaalmaksumus, mille Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega igal aastal, välja arvatud doktorioõppe õppekoha baasmaksumus, mis kehtestatakse doktorioõppe nominaalkestuse ajaks. Õppekoha baasmaksumus sisaldab ühe üliõpilase õpetamiseks tehtavaid kulutusi, välja arvatud kulutused investeeringutele, mis kuuluvad riiklikku investeeringute programmi;
- 16) õppekulud – ülikooli kulutused ühe õppekoha finantseerimiseks konkreetsel õppeaastal;
- 17) õppesuund – kõrgharidusstandardis kehtestatud hariduse liigituse osa, mis kuulub õppevaldkonda ning hõlmab teoreetilistelt alustelt lähedasi õppekavade rühmi;
- 18) õppevaldkond – kõrgharidusstandardis kehtestatud hariduse liigituse osa, mis hõlmab sisult lähedasi õppesuundi;
- 19) [kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 3. Seaduse rakendusala

(1) Käesolev seadus reguleerib Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli, Tallinna Ülikooli, Eesti Põllumajandusülikooli, Eesti Kunstiakadeemia ja Eesti Muusikaakadeemia tegevust. Tartu Ülikooli tegevuse aluste ja korralduse erisused teiste ülikoolidega võrreldes sätestab Tartu Ülikooli seadus.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse eraülikoolidele niivõrd, kuivõrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[RT I 2005, 13, 65- jõust. 18.03.2005]

§ 4. Ülikool

(1) Ülikool on teadus-, arendus-, õppe- ja kultuuriasutus, kus toimub bakalaureuse-, magistri- ja doktorioõpe mitmel õppesuunal. Ülikoolis võib toimuda bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinev õpe ja ülikooli struktuuri kuuluvas õppeasutuses rakenduskõrgharidusõpe.

(2) Ülikooli eesmärk on edendada teadusi, akadeemilisi tavasid, luua ja arendada integreeritud õppe- ja teadustegevusel põhinevaid võimalusi kõrgharidusstandardile vastava ajakohase kõrghariduse omandamiseks, korraldada täiendõpet ning osutada ühiskonnale vajalikke õppe- ja teadustegevusel põhinevaid teenuseid.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 5. Ülikooli asutamine, ühinemine, jagunemine, tegevuse lõpetamine ja nime muutmine

(1) Ülikooli asutamise, ühinemise, jagunemise, tegevuse lõpetamise ja nime muutmise otsustab Vabariigi Valitsuse ettepanekul Riigikogu.

(2) Ülikooli asutamise, ühinemise, jagunemise, tegevuse lõpetamise ja nime muutmise korraldab Riigikogu otsuse alusel Haridus- ja Teadusministeerium.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 6. Ülikooli asutamine

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

(1) Ülikooli asutamise algatab haridus- ja teadusministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

(2) Ülikooli asutamise kohustuslikud tingimused on:

1) uue ülikooli asutamise vajaduse põhjendus;

2) ülikooli kompleksne arengukava, mis sisaldab õppe- ja teadustegevuseks vajalike hoonete, sisustuse ja muu ainelise baasi ning rahaliste ressursside olemasolu või saamisviisi, samuti õppekavu akadeemilise kõrghariduse omandamiseks ning nende realiseerimiseks vajalike õppejõudude olemasolu või saamisviise.

(3) Ülikooli vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele kontrollib Haridus- ja Teadusministeerium koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga. Kontrolli tulemused esitab haridus- ja teadusminister Vabariigi Valitsusele.

(4) Ülikooli asutamise otsustab Vabariigi Valitsuse ettepanekul Riigikogu.

(5) Ülikooli asutamise otsuse alusel registreerib Haridus- ja Teadusministeerium ülikooli põhikirja ja ülikooli asutamise otsuse aluseks olnud õppekavad.

(6) --(7)

[Kehtetud - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 7. Ülikooli ühinemine ja jagunemine

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

(1) Ühinemine seisneb ülikoolide ühendamises üheks ülikooliks või ühe ülikooli liitmisel teise ülikooliga. Jagunemine seisneb ülikooli jagamises kaheks ülikooliks või ühe ülikooli eraldamises teisest.

(2) Ülikooli ühinemise ja jagunemise ettepanek esitatakse juhul, kui see on vajalik teadus- ja haridussüsteemi arenguks ning õppe- ja teadustegevuse taseme tõstmiseks.

(3) Ühinemise ja jagunemise ettepaneku Vabariigi Valitsusele teeb haridus- ja teadusminister koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga.

(4) Ülikooli ühinemise ja jagunemise otsustab Vabariigi Valitsuse ettepanekul Riigikogu.

(5) Jagunemisel või ühendamisel tekkiva uue ülikooli puhul rakendatakse ülikooli asutamiseks käesoleva seaduse §-des 5 ja 6 ettenähtud korda.

(6) [Kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 8. Ülikooli lõpetamine

(1) Ülikooli lõpetamine toimub likvideerimismenetluse korras vastavalt tsiviilseadustiku üldosa seadusele (RT I 2002, 35, 216).

(2) Ülikool lõpetatakse, kui:

1) on ära langenud edasise tegevuse vajadus;

2) pole võimalik ülikooli finantseerida;

3) õppetase ei vasta nõuetele;

4) muudel seadusega ettenähtud juhtudel.

(3) Ülikooli tegevuse lõpetamise ettepaneku Vabariigi Valitsusele teeb haridus- ja teadusminister koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga.

(4) Ülikooli lõpetamise otsustab Vabariigi Valitsuse ettepanekul Riigikogu.

§ 9. Ülikooli õiguslik seisund

(1) Ülikool on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhikirja alusel.

(2) Ülikooli põhikirja võtab vastu ülikooli nõukogu ning registreerib Haridus- ja Teadusministeerium. Ülikooli õigusvõime tekib tema põhikirja registreerimise hetkest.

(3) [Kehtetu - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

(4) Ülikool on käesoleva seadusega sätestatud ulatuses autonoomne.

(5) Ülikoolil on juriidilise isiku õigused käesoleva seadusega sätestatud ulatuses. Nende õiguste loetelu ei välista muid juriidilise isiku õigusi, mis on kooskõlas käesoleva seaduse, muude seaduste ja ülikooli eesmärkidega.

(6) Ülikooli põhikiri peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) ülikooli täielik nimetus ja asukoht;
- 2) ülikooli tegevuse eesmärgid ja ülesanded, ülikooli tegevuse valdkonnad (õppe-, teadus-, arendustegevus jm.);
- 3) õppetingimused ja õppekord, õppekavade koostamise kord;
- 4) ülikooli liikmeskond, tema õigused ja kohustused;
- 5) ülikooli nõukogu, tema moodustamise kord, tegevuse alused;
- 6) ülikooli struktuur, selle kujundamine ja muutmise kord, struktuuriüksuste juhtimine;
- 7) aruandlus ja kontroll;
- 8) üliõpilaskonna põhikirja vastuvõtmise kord.

(7) Ülikool ja ülikooli asutused registreeritakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris selle registri põhimääruses sätestatud korras.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 10. Kõrghariduse hindamise nõukogu

(1) Kõrghariduse hindamise nõukogu on Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas tegutsev organ, kes:

- 1) akrediteerib kõrghariduse omandamist võimaldavaid õppeasutusi ja nende õppekavasid ning esitab akrediteerimise tulemused haridus- ja teadusministrile kinnitamiseks;
- 2) teeb tulenevalt akrediteerimise tulemustest ja kõrghariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste õppe vastavusest õigusaktide ja standarditega kehtestatud nõuetele haridus- ja teadusministrile ettepanekuid kõrghariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste ühinemise, jagunemise või tegevuse lõpetamise kohta;
- 3) töötab välja kõrghariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste ja nende õppekavade hindamiskriteeriumid ja -meetodid;
- 4) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.

(2) Kõrghariduse hindamise nõukogu on 12-liikmeline ning selle moodustab ja selle koosseisu kinnitab kolmeks aastaks Vabariigi Valitsus haridus- ja teadusministri ettepanekul. Haridus- ja teadusministrile esitavad kandidaate nõukogu liikme kohale ülikoolid, rakenduskõrgkoolid, teadus- ja arendusasutused, registreeritud kutse- ja erialaliidud, tööandjate ühendused ning üliõpilaskondade liidud. Ühest ülikoolist, rakenduskõrgkoolist, teadus- ja arendusasutusest, registreeritud kutse- ja erialaliidust, tööandjate ühendusest ning üliõpilaskondade liidust ei saa kõrghariduse hindamise nõukokku kuuluda rohkem kui kaks liiget.

(3) Kõrghariduse hindamise nõukogu tegevusega seotud kulud (sh ekspertiisid ja lähetused) kaetakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu. Kõrghariduse hindamise nõukogu liikmetele ei maksta töötasu.

(4) Kõrghariduse hindamise nõukogu moodustamise korra ja töökorra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 11. [Kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 12. Akrediteerimine

(1) Ülikooli akrediteerimisel hinnatakse ülikooli ja tema struktuuriüksuse juhtimise, töökorralduse ja õppekeskkonna vastavust õppekavade eesmärkidele, õigusaktidele ja standarditele, samuti ressursside piisavust ning kasutamise sihipärasust ja tõhusust.

(2) Õppekava akrediteerimisel hinnatakse õppekava ja selle alusel toimuva õppe vastavust õigusaktidele ja standarditele, sealhulgas vastava teoreetilise ja praktilise õppe taset, õppejõudude ja teadustöötajate teaduslikku ja pedagoogilist kvalifikatsiooni, samuti ressursside piisavust õppe läbiviimiseks antud õppekaval.

(3) Akrediteerimisel õppekavadele ja ülikoolile esitavad nõuded ning akrediteerimise korra töötab välja Haridus- ja Teadusministeerium koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga ja kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Akrediteerimist korraldab ja viib läbi Haridus- ja Teadusministeeriumi volitatud isik või asutus koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga. Akrediteerimise korraldamiseks ja läbiviimiseks sõlmib Haridus- ja Teadusministeerium volitatud isiku või asutusega halduslepingu.

(5) Akrediteerimiseks esitab ülikool Haridus- ja Teadusministeeriumi volitatud isikule või asutusele taotluse. Õppekava võib esmakordselt akrediteerida, kui üliõpilased on läbinud kaks kolmandikku õppekavaga määratud õppe mahust. Doktoriope õppekava esmakordne akrediteerimine eeldab lõpetajate olemasolu.

(6) Oluliste puuduste või seadusrikkumiste korral ülikoolis või tema õppekavas võib kõrghariduse hindamise nõukogu või Haridus- ja Teadusministeerium algatada ülikooli või tema õppekavade akrediteerimise. Õppeasutus peab nelja kuu jooksul pärast vastava teate saamist koostama ja esitama Haridus- ja Teadusministeeriumi volitatud isikule või asutusele enesehinnangu aruande.

(7) Õppekavale või ülikoolile hinnangu andmiseks moodustab kõrghariduse hindamise nõukogu ajutise hindamiskomisjoni. Ajutine hindamiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline ja selle liikmeteks nimetatakse üldjuhul väliseksperdid.

(8) Rahvusvaheliste õigusaktidega reguleeritud kutseala õppekava akrediteerimisel on kõrghariduse hindamise nõukogul õigus arvestada vastavat kutseala reguleerivatest rahvusvahelistest õigusaktidest tuleneva akrediteerimise tulemust ja võtta selle alusel vastu akrediteerimisotsus käesolevas paragrahvis sätestatud akrediteerimise korda järgimata.

(9) Akrediteerimisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu või ülikooli taotlusel ülikooli eelarve kaudu.

(10) Kui ülikool võtab pärast käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud ajutise hindamiskomisjoni moodustamist akrediteerimise taotluse tagasi või kui tehakse tingimisi akrediteerimisotsus, katab järgmisel akrediteerimisel sama õppekava või ülikooli akrediteerimisega seotud kulud ülikool.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 12¹. Akrediteerimise tulemused

(1) Akrediteerimise tulemuse kinnitab kõrghariduse hindamise nõukogu ettepanekul haridus- ja teadusminister käskkirjaga. Haridus- ja teadusministril on õigus motiveeritud käskkirjaga kõrghariduse hindamise nõukogu ettepanek tagasi lükata ja esitada see kõrghariduse hindamise nõukogule teistkordseks läbivaatamiseks. Pärast teistkordset läbivaatamist kinnitab haridus- ja teadusminister kõrghariduse hindamise nõukogu ettepanekul akrediteerimise tulemuse või jätab selle kinnitamata ja algatab ülikooli või tema õppekava uue akrediteerimise. Uuel akrediteerimisel ei tohi ajutise hindamiskomisjoni koosseisu kuuluda samale ülikoolile või õppekavale eelmise hinnangu andnud hindamiskomisjoni liikmed.

(2) Positiivse akrediteerimisotsuse kehtivusaeg on seitse aastat. Tingimisi akrediteerimisotsus on positiivne otsus ja selle kehtivusaeg on kolm aastat.

(3) Akrediteerimisotsused avaldatakse Riigi Teatajas Riigi Teataja seadusega (RT I 1999, 10, 155; 2001, 24, 133; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19 ja 22) ettenähtud korras.

(4) Kui ülikool on vähemalt aasta enne akrediteerimisotsuse kehtivusaja lõppemist taotlenud uut akrediteerimist, kuid ülikoolist mitteolenevatel põhjustel ei ole akrediteerimist läbi viidud, pikeneb akrediteerimisotsuse kehtivusaeg kuni uue akrediteerimisotsuse kehtima hakkamiseni.

(5) Õppekava negatiivse akrediteerimisotsuse korral lõpetab ülikool vastuvõtu ja õppetöö vastava õppekava järgi ning tagab koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga üliõpilastele võimaluse jätkata õpinguid samas või teises ülikoolis samal või lähedasel õppesuunal. Ülikooli negatiivse akrediteerimisotsuse korral algatatakse ülikooli lõpetamine ning ülikool tagab koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga üliõpilastele võimaluse jätkata õpinguid teises ülikoolis samal või lähedasel õppesuunal.

(6) Kahe aasta möödumisel akrediteerimisotsuse kinnitamisest on haridus- ja teadusministri või kõrghariduse hindamise nõukogu ettepanekul Haridus- ja Teadusministeeriumi volitatud isikul või asutusel koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga õigus kontrollida ülikooli või tema õppekava vastavust akrediteerimisel esitatud andmetega. Kui ülikooli tegevuses või tema õppekavas ilmnevad olulised puudused või seadusrikkumised, võib haridus- ja teadusminister koostöös kõrghariduse hindamise nõukoguga tunnistada akrediteerimisotsuse kehtetuks alates kontrollimisele järgnevast õppeaastast.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 13. Ülikooli lõpudokumentide riiklik tunnustamine

(1) Ülikooli lõpetajale antakse riiklik haridust tõendav dokument (diplom) juhul, kui lõpetaja õppis positiivselt akrediteeritud õppekava alusel.

(1¹) Pärast õppekava positiivse akrediteerimisotsuse tegemist on sama õppekava alusel lõpetanud isikul, kellele on mitte rohkem kui kaks aastat enne õppekava positiivset akrediteerimisotsust välja antud haridust tõendav dokument, õigus saada ülikoolilt riiklik haridust tõendav dokument (diplom).

(1²) Lisaks riiklikele haridust tõendavatele dokumentidele (diplomitele) on ülikoolil õigus väljastada muid haridust tõendavaid dokumente

(2) [Kehtetu - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

(3) Ülikoolide väljaantud riiklikud haridust tõendavad dokumendid (diplomid) kantakse Eesti Vabariigi haridusseaduse (RT 1992, 12, 192; RT I 2003, 33, 205; 48, 342; 58, 387; 78, 526; 2004, 27, 180; 41, 275 ja 276; 45, 316) § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi. [RT I 2004, 56, 404- jõust. 01.09.2004]

§ 13¹. Riiklik koolitustellimus

(1) Riikliku koolitustellimuse esitab ülikoolile Haridus- ja Teadusministeerium, lähtudes prognoositavast kõrgharidusega spetsialistide vajadusest tööturul, ministeeriumide, omavalitsusüksuste liitude, registreeritud kutse- ja erialaliitude ning ülikoolide ettepanekutest, samuti riiklikuks koolitustellimuseks riigieelarves ette nähtud vahenditest.

(2) Riiklik koolitustellimus vormistatakse ülikooli ja Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelise halduslepinguna. Lepingus määratakse:

- 1) lõpetajate arv kõrgharidusastmeti vastavalt õppevaldkondadele, vajadusel õppesuundadele või õppekavadele;
- 2) õppe nominaalkestus;
- 3) ülikoolile riikliku koolitustellimuse täitmiseks riigieelarvest raha eraldamise kord;
- 4) poolte vastutus.

(3) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekoha baasmaksumuse igaks eelarveaastaks kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Õppevaldkondade koefitsiendid kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. Vabariigi Valitsus võib koefitsiente õppesuuniti ja õppekavati diferentseerida.

(5) Ülikool moodustab riikliku koolitustellimuse täitmiseks vajaliku arvu õppekohti positiivselt akrediteeritud õppekavade alusel. Ülikool võib moodustada õppekohti ka akrediteerimata õppekavade alusel, kui riikliku koolitustellimuse lepingus nii kokku lepitakse.

(6) Haridus- ja Teadusministeerium finantseerib õppekohti vastavalt riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud magistriskraadiga lõpetajate arvule. Finantseerimine toimub magistriõppe õppekoha arvestusliku maksumuse ulatuses bakalaureuseõppe nominaalkestuse algusest magistriõppe nominaalkestuse lõpuni, kuid mitte kauem kui viis aastat. Ülikool moodustab riikliku koolitustellimuse alusel iga magistriõppe õppekoha kohta selle arvestusliku maksumuse eest vähemalt 1,5 bakalaureuseõppe õppekohta.

(7) Haridus- ja Teadusministeerium võib riikliku koolitustellimuse lepingus kokkulepitud õppekavadel finantseerida õppekohti vastavalt riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud bakalaureusekraadiga lõpetajate arvule. Finantseerimine toimub bakalaureuseõppe õppekoha arvestusliku maksumuse ulatuses bakalaureuseõppe nominaalkestuse jooksul.

(8) Haridus- ja Teadusministeerium võib riikliku koolitustellimuse lepingus kokkulepitud õppekavadel finantseerida õppekohti vastavalt riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud magistriskraadiga lõpetajate arvule. Finantseerimine toimub magistriõppe õppekoha arvestusliku maksumuse ulatuses magistriõppe nominaalkestuse jooksul.

(9) Kui pärast bakalaureuseõppe ja magistriõppe, käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud juhtudel bakalaureuseõppe või lõikes 8 nimetatud juhtudel magistriõppe nominaalkestuse lõppemist on ülikooli magistriskraadiga või lõikes 7 nimetatud juhtudel bakalaureusekraadiga lõpetanute arv väiksem riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud lõpetajate arvust, on Haridus- ja Teadusministeeriumil järgmise riikliku koolitustellimuse esitamisel õigus riikliku koolitustellimuse finantseerimist vähendada, arvates maha riigieelarvest tehtud kulutused mittetäidetud riikliku koolitustellimuse mahus.

(10) Haridus- ja Teadusministeerium finantseerib riikliku koolitustellimuse täitmiseks bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes vastava arvu õppekohti selle õppe õppekohtade arvestusliku maksumuse ulatuses nende nominaalkestuse lõpuni.

(11) Kui pärast bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe nominaalkestuse lõppemist on selles õppes ülikooli lõpetanud isikute arv väiksem riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud lõpetajate arvust, on Haridus- ja Teadusministeeriumil järgmise riikliku koolitustellimuse esitamisel õigus riikliku koolitustellimuse finantseerimist vähendada, arvates maha riigieelarvest tehtud kulutused mittetäidetud riikliku koolitustellimuse mahus.

(12) Haridus- ja Teadusministeerium katab riikliku koolitustellimuse lepingu täitmiseks doktoriõppe kulud kahel esimesel õppeaastal võrdsetes osades 60 protsendi ulatuses summast, mis saadakse riikliku koolitustellimusega määratud doktorikraadiga lõpetajate arvu korrutamisel doktoriõppe õppekoha baasmaksumusega. Pärast doktoriõppe nominaalkestuse lõppemist katab Haridus- ja Teadusministeerium doktoriõppe kulud 40 protsendi ulatuses summast, mis saadakse selleks tähtjaks kaitstud doktorikraadide arvu (kuid mitte rohkem kui riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud doktorikraadiga lõpetajate koguarvu) korrutamisel doktoriõppe õppekoha baasmaksumusega.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 13². Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohtade täitmine

(1) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohtade esmatäitmine toimub ülikooli nõukogu kehtestatud korras vastavalt antud õppekava järgi õppida soovijate sisseastumistulemuste paremusjärjestusele.

(2) Ülikool asendab igal õppeaastal riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal õppiva täiskoormusega õppe nõudeid mittetäitva või eksmatrikuleeritud üliõpilase vastaval õppekohal õppida sooviva isikuga, eelistades paremate õpitulemustega isikut. Ülikool ei asenda riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal õppivat täiskoormusega õppe nõudeid mittetäitvat üliõpilast, kui üliõpilane õpib riikliku koolitustellimuse lepingus kokku lepitud õppesuunal või õppekaval, mille alusel ülikool on riikliku koolitustellimuse täitmiseks moodustanud õppekohad osakoormusega õppes õppimiseks.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 56, 348- jõust. 05.07.2002]

(4) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal ülikoolis õppiv või ülikooli lõpetanud isik ei saa õppekava kolmekordse nominaalkestuse jooksul asuda teist korda õppima riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohale samal kõrgharidusastmel. Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal õppinud, kuid ülikooli mitte lõpetanud isiku võib ülikool ennistada riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohale samas õppevaldkonnas, kui ta ei ole ületanud õppekava nominaalkestust. Riikliku koolitustellimuse lepingus võib kokku leppida õppesuunad ja õppekavad, mille alusel on võimalik asuda teist korda õppima riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohale samal kõrgharidusastmel.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 13³. Õppekulude hüvitamine

(1) Ülikoolil on õigus nõuda õppekulude hüvitamist ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras üliõpilaselt, kes ei õpi riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal, ning riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal aasta üle õppekava nominaalkestuse õppinud või täiskoormusega õppe nõudeid mittetäitnud üliõpilaselt, kes on üle viidud osakoormusega õppesse. Õppekulude hüvitamise määra kehtestab ülikooli nõukogu igaks õppeaastaks. Ülikooli nõukogu võib õppekulude hüvitamise määra tõsta kuni 10 protsenti kahe õppeaasta vahel.

(2) Riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal aasta üle õppekava nominaalkestuse õppinud või täiskoormusega õppe nõudeid mittetäitnud üliõpilane, kes on üle viidud osakoormusega õppesse, vabastatakse õppekulude hüvitamisest, kui ta jätkab õpinguid sama õppekava järgi ja kui ta:

- 1) on keskmise, raske või sügava puudega isik;
- 2) on alla 7-aastase lapse või puudega lapse vanem või hooldaja või
- 3) õpib riikliku koolitustellimuse lepingus kokku lepitud õppesuunal või õppekaval, mille alusel ülikool on riikliku koolitustellimuse täitmiseks moodustanud õppekohad osakoormusega õppes õppimiseks.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 13⁴. Välisriigis õppimise toetamine

Haridus- ja Teadusministeerium võib riigieelarves riiklikuks koolitustellimuseks ette nähtud vahenditest toetada üliõpilase õppimist välisriigi ülikoolis või samaväärses õppeasutuses riigile prioriteetsetel erialadel. Üliõpilase õppimise toetamine ja sellest tulenevad üliõpilase kohustused vormistatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi ja üliõpilase või Haridus- ja Teadusministeeriumi, üliõpilase ja töandja vahelise lepinguga.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

2. peatükk

Juhtimine ja struktuur

§ 14. Ülikooli nõukogu

(1) Ülikooli kollegiaalne otsustuskogu on ülikooli nõukogu, mille moodustamise korra ja tegevuse alused sätestab ülikooli põhikirja.

(2) Ülikooli nõukogusse kuuluvad:

- 1) rektor;
- 2) prorektorid;
- 3) õppejõudude ja teadustöötajate esindajad;
- 4) üliõpilaste esindajad, kes moodustavad vähemalt 1/5 ülikooli nõukogu koosseisust;
- 5) teised põhikirjas ettenähtud isikud.

(3) Ülikooli nõukogu:

- 1) kinnitab ülikooli põhikirja ning teeb selles muudatusi;
- 2) kinnitab ülikooli struktuuriüksuste põhimäärused ning üliõpilaskonna põhikirja;
- 3) võtab vastu ülikooli arengukavad ja esitab need teadmiseks haridus- ja teadusministrile;
- 4) kinnitab ülikooli õppekavad;
- 4¹) kehtestab õppejõudude kvalifikatsiooni hindamise ning üliõpilaste eelnevate õpitulemuste ja erialase töökogemuse arvestamise tingimused ja korra;
- 5) kehtestab kraadide kaitsmise korra ja tingimused;
- 6) kehtestab üliõpilaste vastuvõtutingimused ja -korra;
- 6¹) kehtestab üliõpilaste ülikoolist väljaarvamise tingimused ja korra;
- 7) teeb haridus- ja teadusministrile ettepanekuid riikliku koolitustellimuse kohta;
- 8) kinnitab ülikoolis toimuva täiendõppe valdkonnad, vormi ja korra;
- 9) [kehtetu - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]
- 10) kinnitab ülikooli eelarve ja majandusaasta aruande;
- 11) kehtestab ülikooli valitsemise ning õppe- ja teadustegevusse puutuvad üldised eeskirjad;
- 12) otsustab õppe- ja teadustegevuse üldküsimesi, mis puudutavad vähemalt kaht struktuuriüksust;
- 13) kehtestab korraliste õppejõudude ja teadustöötajate töölevõtu konkursi eeskirjad;
- 14) valib korralised professorid;
- 15) võib anda korralise professorina töötanud pensionile siirduvale õppejõule emeritprofessori nimetuse;
- 16) otsustab käesoleva seadusega sätestatud ulatuses ja korras ülikooli varaga seotud küsimusi;
- 17) kuulab ära rektori, prorektorite ja struktuuriüksuste juhtide aruanded;
- 18) võib avaldada umbusaldust rektorile;
- 19) otsustab ülikooli astumise rahvusvahelistesse organisatsioonidesse;
- 20) otsustab rektori või ülikooli nõukogu liikmete poolt seisukoha võtmiseks esitatud teisi küsimusi, mis käesoleva seaduse ja ülikooli põhikirja alusel kuuluvad tema pädevusse.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 15. Ülikooli nõukogu õigusaktid

(1) Ülikooli nõukogu võtab oma pädevuse piires vastu määrusi ja otsuseid.

(2) Ülikooli nõukogu seisukoht, mis sisaldab üldisi eeskirju, vormistatakse määrusena, millele kirjutavad alla rektor, rektori puudumisel prorektor ja ülikooli nõukogu sekretär, ning see tehakse teatavaks ülikooli töötajatele ning üliõpilastele.

(3) Ülikooli nõukogu seisukoht üksikküsimuses vormistatakse otsusena, millele kirjutab alla rektor, rektori puudumisel prorektor ja nõukogu sekretär.

(4) Ülikooli nõukogu õigusaktid saadetakse hiljemalt 10 päeva jooksul, arvates vastuvõtmisest, Haridus- ja Teadusministeeriumile teadmiseks.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 16. Rektor

(1) Ülikooli juhib rektor. Ta kannab vastutust ülikooli üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Rektor:

- 1) teostab ülikoolis oma pädevuse piires kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu;
- 2) kinnitab ülikooli sisekorraeeskirjad;
- 3) kinnitab ülikooli asjaajamiseeskirjad;
- 4) teeb korraldusi ja annab käskkirju, mis on ülikooli liikmeskonnale täitmiseks kohustuslikud;
- 5) määrab kindlaks prorektorite arvu ja nende tegevusvaldkonnad;
- 6) nimetab ametisse prorektorid;
- 7) tagab ülikooli nõukogu määruste ja otsuste täitmise;
- 8) omab õigust ühekordseks vetoks ülikooli nõukogu määruse või otsuse suhtes;

9) võib moodustada operatiivseks juhtimiseks ülikooli valitsuse ning määrab kindlaks selle tegevuse alused ja korra;

10) hoolitseb õppetegevuse ja teadusuuringute otstarbeka korralduse eest;

11) tagab ülikooli eelarveprojekti koostamise;

12) tagab ülikooli eelarve täitmise ja esitab selle kohta aruande ülikooli nõukogule;

13) esindab ülikooli ja teostab ülikooli nimel tehinguid käesoleva seaduse ning ülikooli põhikirjaga antud volituste ulatuses;

14) lahendab teisi seaduse ja ülikooli põhikirjaga tema pädevusse antud küsimusi;

15) on aruandekohustuslik ülikooli nõukogu ees.

[RT I 1999, 102, 908- jõust. 10.01.2000]

§ 17. Rektori ametisse määramine ja ametist vabastamine

(1) Rektor valitakse viieks aastaks ülikooli põhikirjas määratud korras.

(2) Rektor astub ametisse ametivande andmisega ülikooli nõukogu ees.

(3) Ülikooli nõukogu vanim liige sõlmib ülikooli nimel rektoriga töölepingu, mis peab olema kooskõlas Eesti Vabariigi töölepingu seaduse (RT 1992, 15/16, 241; RT I 1993, 10, 150; RT I 1993, 26, 441; 1995, 14, 170; 16, 228; 1996, 3, 57; 40, 773; 45, 850) ja käesoleva seaduse sätetega.

(4) Lepingu lõpetamisel rektori algatusel vabastab ülikooli nõukogu rektori töökohustuste täitmisest nelja kuu jooksul pärast vastava avalduse esitamist.

(5) Rektori vabastab enne lepingutähtaja möödumist ametist ülikooli nõukogu:

1) Eesti Vabariigi töölepingu seaduses ettenähtud alustel;

2) [kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

3) kui ülikooli nõukogu on avaldanud oma koosseisu kahekolmandikulise häälteenamusega rektorile umbusaldust.

(6) Rektori volitused lõpevad omal soovil ametist tagasiastumisel töökohustuste täitmisest vabastamise päevast, lepingutähtaja möödumise päevast, ametist enne lepingutähtaja möödumist vabastamise päevast.

(7) Volituste lõppemisel on rektoril õigus siirduda tagasi ametikohale, kus ta ülikoolis töötas enne rektoriks valimist.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 18. Rektorkandidaadile esitatavad nõuded

Ülikooli rektori ametikohale võib kandideerida isik, kes on Eesti kodanik ja on või on olnud valitud professori ametikohale ning on noorem kui 60 aastat.

§ 19. Ülikooli struktuur

[RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

(1) Ülikooli struktuuri, selle kujundamise ja muutmise korra sätestab ülikooli põhikiri, lähtudes käesolevast seadusest, ülikooli eesmärkidest, tegevuse ulatusest ja iseärasustest.

(2) Ülikooli struktuuriüksuste tegevuse alused määratakse ülikooli nõukogu kinnitatud põhimäärustega.

(3) Ülikooli põhikirjas nimetatud struktuuriüksusi juhivad ülikooli põhikirjas või struktuuriüksuse põhimäärusega sätestatud kollegiaalsed otsustuskogud ja valitavad või nimetatavad töötajad.

(3¹) Ülikooli struktuuri võivad kuuluda ülikooli asutused, millel on iseseisev bilanss ja mis tegutsevad ülikooli nõukogu kinnitatud põhikirja alusel.

(4)-(6)

[Kehtetud - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

§ 20. Kuratoorium

(1) Kuratoorium on nõuandev kogu, mis seob ülikooli ja ühiskonda.

(2) Kuratooriumi liikmete arvu ning nende volituste kestuse määrab, kuratooriumi liikmed nimetab ja kuratooriumi töökorra kinnitab Vabariigi Valitsus, kuulates ära ülikooli seisukoha.

(3) Kuratoorium teeb ettepanekuid haridus- ja teadusministrile ja ülikooli nõukogule ülikooli arengut puudutavates küsimustes.

(4) Kuratoorium esitab üldsusele vähemalt üks kord aastas oma hinnangu ülikooli kohta.

(5) Kuratooriumi volitatud esindaja võtab sõnaõigusega osa ülikooli nõukogu istungitest.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

3. peatükk Õppekorraldus

§ 21. Ülikooli astumise üldnõuded

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

(1) Kõikidel keskharidusega või sellele vastava välisriigi kvalifikatsiooniga isikutel on võrdne õigus konkureerida ülikooli astumiseks.

(2) [Kehtetu - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

(3) [Kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 22. Õppekorralduse üldnõuded

(1) Ülikoolis võib toimuda täiskoormusega õpe, osakoormusega õpe või eksternõpe.

(2) Osakoormusega õppivale üliõpilasele ning eksternile laienevad täiskasvanute koolituse seaduse (RT I 1993, 74, 1054; 1998, 71, 1200; 1999, 10, 150; 60, 617; 2002, 90, 521) tasemekoolituse kohta käivad sätted.

(3) Õppetingimused ja -korra kehtestab ülikool, kusjuures need võivad erineda õppesuuniti.

(4) Õpe ülikoolis peab võimaldama eri-, kutse- ja ametialase ettevalmistuse.

(5) --(6)

[Kehtetud - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

(7) Õppekorralduse aluseks on ülikooli koostatud ja kehtestatud kõikidele õppevormidele ühtsed kõrgharidusstandardile vastavad õppekavad. Pärast õppekava kinnitamist ülikooli nõukogus kantakse kõrgharidusstandardile vastav õppekava Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi. Ülikooli õppekava registreerimise korra kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega.

(8) Ülikooli õppekeel on eesti keel. Muude keelte kasutuse otsustab ülikooli nõukogu.

(9) Üliõpilased saavad igal õppeaastal vähemalt kaheksa nädalat puhkust.

(10) Õppekava nominaalkestuse hulka ei arvestata üliõpilase akadeemilist puhkust.

(11) Ülikool võib õppekava täitmisel arvestada bakalaureuseõppes isiku eelnevaid õpitulemusi ning magistri- ja doktoriõppes ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes eelnevaid õpitulemusi ja erialast töökogemust kuni 50 protsendi ulatuses, kui Eesti Vabariigi suhtes jõustunud välislepingust ei tulene teisiti. Riikliku koolitustellimuse lepingus võib kokku leppida õppesuunad ja õppekavad, mille täitmisel võib ülikool bakalaureuseõppes kuni 50 protsendi ulatuses arvestada ka isiku eelnevat erialast töökogemust. Ülikool võib arvestada üliõpilase eelnevaid õpitulemusi samas ülikoolis enam kui 50 protsendi ulatuses ülikooli nõukogu kehtestatud ulatuses ja korras.
[RT I 2004, 56, 404- jõust. 01.09.2004]

§ 23. Täiskoormusega ja osakoormusega õpe

(1) Täiskoormusega õppes täidab üliõpilane iga õppeaasta lõpuks õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahust kumulatiivselt vähemalt 75 protsenti. Ülikooli nõukogu võib nimetada õppekavad, mille alusel saab toimuda ainult täiskoormusega õpe, ja õppekavad, mille alusel toimuvale täiskoormusega õppele esitatakse kõrgemad nõuded.

(2) Osakoormusega õppes täidab üliõpilane iga õppeaasta lõpuks õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahust kumulatiivselt vähem kui 75 protsenti. Ülikooli nõukogu võib kehtestada osakoormusega õppes õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahu alampiiri.

(3) Üliõpilane määrab ülikooli astudes oma täis- või osakoormusega õppimise esimesel õppeaastal, välja arvatud, kui õppekaval võib toimuda ainult täiskoormusega õpe. Järgmistel õppeaastatel arvestab ülikool üliõpilase täis- või osakoormusega õppimise määramisel, kuidas on üliõpilane iga õppeaasta lõpuks täitnud õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahu. Täiskoormusega õppe nõudeid mittetäitva üliõpilase viib ülikool üle osakoormusega õppesse üliõpilast ülikoolist välja arvamata ja ülikool võib üliõpilaselt nõuda õppekulude hüvitamist.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 24. Kõrgharidusastmed

(1) Ülikoolis omandatakse kõrgharidus kolmel astmel: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes. Ülikooli struktuuri kuuluvas õppeasutuses võib omandada kõrghariduse rakenduskõrgharidusõppes, mis on üheastmeline.

(2) Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes omandatav kõrgharidus on kaheastmeline.

[RT I 2002, 56, 348- jõust. 05.07.2002]

§ 25. [Kehtetu - RT I 2002, 56, 348- jõust. 05.07.2002]

§ 26. Rakenduskõrgharidusõpe

(1) Rakenduskõrgharidusõpe võib toimuda ülikooli struktuuri kuuluvas õppeasutuses lähtuvalt regionaalsetest vajadustest.

(2) Rakenduskõrgharidusõppe õppekava rakendamisele ülikoolis laienevad rakenduskõrgkooli seaduse (RT I 1998, 61, 980; 1999, 10, 150; 102, 908; 2000, 54, 350; 78, 496; 2001, 65, 375) rakenduskõrgharidusõpet ja rakenduskõrgharidusõppe õppejõude reguleerivad sätted.

[RT I 2002, 56, 348- jõust. 05.07.2002]

§ 27. Bakalaureuseõpe

(1) Bakalaureuseõpe on kõrghariduse esimese astme õpe, mille kestel üliõpilane süvendab oma üldhariduslikke teadmisi, omandab eriala alusteadmisi ja -oskusi ning magistriõppeks ja töö alustamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi.

(2) Bakalaureuseõppe nominaalkestus on kolm kuni neli aastat.

(3) Bakalaureuseõppe alustamise tingimus on keskharidus või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon.

(4) Bakalaureuseõpe lõpeb bakalaureuseeksami sooritamise või bakalaureusetöö kaitsmisega. Bakalaureuseõppe lõpetanud isikule antakse bakalaureusekraad.

(5) Bakalaureuseõppe lõpetanud isikul on õigus jätkata õpinguid magistriõppes õppeasutuse nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 28. Magistriõpe

(1) Magistriõpe on kõrghariduse teise astme õpe, mille kestel üliõpilane süvendab erialateadmisi ja -oskusi ning omandab iseseisvaks tööks ja doktoriõppeks vajalikke teadmisi ja oskusi.

(2) Magistriõppe nominaalkestus on üks kuni kaks aastat. Bakalaureuseõppe ja magistriõppe nominaalkestus kokku on vähemalt viis aastat.

(3) Magistriõppe alustamise tingimus on bakalaureusekraad, rakenduskõrghariduse õppekava alusel omandatud kõrgharidus või nendele vastav kvalifikatsioon.

(4) Magistriõpe lõpeb magistritöö kaitsmise või magistrieksami sooritamisega. Magistriõppe lõpetanud isikule antakse magistrikraad.

(5) Magistriõppe lõpetanud isikul on õigus jätkata õpinguid doktoriõppes ülikooli nõukogu kehtestatud korras.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 29. Doktoriõpe

[RT I 2002, 56, 348- jõust. 05.07.2002]

(1) Doktoriõpe on kõrghariduse kõrgeima astme õpe, mille kestel üliõpilane omandab iseseisvaks teadus-, arendus- või kutsealaseks loometööks vajalikud teadmised ja oskused.

(2) Doktoriõppe nominaalkestus on kolm kuni neli aastat.

(3) Doktoriõppe alustamise tingimus on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon.

(4) Doktoriõpe lõpeb doktoritöö kaitsmisega. Doktoriõppe lõpetanud isikule antakse teaduskraad – doktorikraad.

(5) [Kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 29¹. Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinev õpe

(1) Arstiõppe ja loomaarstiõppe nominaalkestus on kuus aastat. Proviisoriõppe, hambaarstiõppe, arhitektiõppe, ehitusinseneriõppe ning klassiõpetaja õpetajakoolituse nominaalkestus on viis aastat.

(1¹) Arstiõppe kliiniline õpe korraldatakse Tartu Ülikooli kliinikumis.

(2) Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe alustamise tingimus on keskharidus või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon.

(3) Klassiõpetaja õpetajakoolitus, proviisoriõppe ja loomaarstiõppe lõpeb lõpueksami sooritamisega või lõputöö kaitsmisega. Arstiõppe ja hambaarstiõppe lõpeb lõpueksami sooritamisega. Arhitektiõppe ja ehitusinseneriõppe lõpeb lõputöö kaitsmisega. Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe lõpetanud isikule antakse magistrakraad. Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe lõpetanud isikul on õigus jätkata õpinguid doktoriõppes ülikooli nõukogu kehtestatud korras.

(4) Arstiõppele ja hambaarstiõppele järgneb kolme- kuni viieaastane residentuur ühel arsti või hambaarsti erialal. Residentuuri läbimine ja finantseerimine toimub Tartu Ülikooli seadusega (RT I 1995, 23, 333; 1996, 49, 953; 51, 965; 1998, 61, 986; 1999, 102, 908; 2001, 16, 71) kehtestatud tingimustel ja korras.

(5) Arstiõppe, loomaarstiõppe, proviisoriõppe, hambaarstiõppe, arhitektiõppe ja ehitusinseneriõppe raamnõuded kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
[RT I 2004, 45, 316- jõust. 27.05.2004]

§ 30. [Kehtetu - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

§ 30¹. Eksternid

(1) Eksternõppes on isikul võimalik ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras sooritada õppekavajärgseid eksameid ja arvestusi ning kaitsta lõputööd ja sooritada lõpueksamit, osalemata korralises õppetöös.

(2) Eksternile laienevad täiskasvanute koolituse seaduse (RT I 1993, 74, 1054; 1998, 71, 1200) tähenduses tasemekoolituse sätted.

(3) Eksternid ei ole üliõpilased. Eksternide ja täiendõppe kursuste kuulajate õigusliku seisundi määrab seadus, ülikooli põhikirja ja teised õigusaktid.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 31. Kõrgharidust tõendavad lõpudokumendid

(1) Bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe lõpetanud isikule antakse pärast õppekava täies mahus täitmist diplom õppekava täitmise või antud akadeemilise kraadi kohta koos akadeemilise õiendiga.

(2) Bakalaureuse- ja magistriõppe ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe lõpetanud isikule võib haridus- ja teadusministri kehtestatud tingimustel anda diplomi kiitusega (*cum laude*).

(3) Magistri- ja doktoriõppe ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe lõpetanud isikule väljastab ülikool tasuta ingliskeelse akadeemilise õiendi (*diploma supplement*). Bakalaureuseõppe lõpetanud isikule väljastab ülikool tasuta ingliskeelse akadeemilise õiendi (*diploma supplement*) isiku taotlusel.

(4) Diplomi ja akadeemilise õiendi vormi ja statuudi kinnitab Vabariigi Valitsus määrusega.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 32. Täiendõppe

(1) Täiendõppe on täiskasvanute koolituse seaduse tähenduses tööalane koolitus.

(2) Ülikoolis korraldatava täiendõppe valdkonnad, vormid ja korra kinnitab ülikooli nõukogu.

(3) Täiendõppe õiguslik korraldus ja finantseerimine toimub vastavalt täiskasvanute koolituse seadusele.
[RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

4. peatükk

Liikmeskond

§ 33. Ülikooli liikmeskond

Ülikooli liikmeskonna moodustavad ülikooli töötajad ja üliõpilased.

§ 34. Õppejõud ja teadustöötajad

(1) Ülikooli õppejõud on professorid, dotsendid, lektorid, assistendid ja õpetajad.

(2) Ülikooli teadustöötajad on vanemteadurid ja teadurid.

(3) Korraline õppejõud ja teadustöötaja valitakse konkursi korras ametisse kuni viieks aastaks. Erakorraline õppejõud ja teadustöötaja võetakse tööle tähtajaliselt kuni kolmeks aastaks. Samas ülikoolis ametis olevate vähemalt 11 aastat professorina töötanud isikutega sõlmitakse tööleping määramata ajaks.

(3¹) Erakorralise õppejõu ja teadustöötaja ametikohale kohaldatakse korralise õppejõu ja teadustöötaja ametikohale kehtestatud nõudeid.

(4) Ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel on rektoril õigus kutsuda korraliste õppejõudude kohtadele teadlasi väljastpoolt ülikooli.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 35. Professuur

(1) Professuur koosneb professoritest ja emeriitprofessoritest.

(2) Professor on oma eriala juhtiv õppejõud, kes korraldab ülikoolis oma aine (aineterühma) õpet ning suunab vastavaid uuringuid. Professori põhiülesanne on akadeemilise õppe korraldamine.

(3) Professori ametikohale võib kandideerida pedagoogiliste kogemustega oma eriala tunnustatud asjatundja, kellel on doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon.

(4) Emeriitprofessori nimetuse võib nõukogu anda ülikoolis vähemalt 10 aastat professorina töötanud pensionile siirduvale õppejõule.

(5) Emeriitprofessorile makstakse emeriitprofessori tasu, mis moodustab 75 protsenti akadeemiku tasust. Emeriitprofessorite tasud eraldatakse ülikoolile riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 36. Dotsendid

(1) Dotsent õpetab mingit ainet või ainete rühma ja osaleb vastavates uuringutes.

(2) Dotsendi ametikohale võib kandideerida isik, kellel on doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon.

[Lõige 3 jõustub 1. 01. 2006]

(3) Emeriitdotsendi nimetuse võib ülikooli nõukogu anda ülikoolis vähemalt 15 aastat dotsendina töötanud pensionile siirduvale õppejõule. Emeriitdotsendil on õigus osaleda ülikooli tegevuses, kusjuures ta ei täida koosseisulise dotsendi kohta, ning saada emeriitdotsendi tasu, mis on kuni 50 protsenti emeriitprofessori tasust.

[Lõige 4 jõustub 1. 01. 2006]

(4) Emeriitdotsendi tasude maksmist toetatakse riigieelarvest.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 01.01.2006]

§ 37. Lektorid, assistendid ja õpetajad

(1) Lektor on loengulisi õpetülesandeid täitev õppejõud. Lectori ametikohale võivad kandideerida vähemalt magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga isikud.

(2) Assistent on erialase kvalifikatsiooniga abiõppejõud, kelle põhiülesandeks on seminaride, praktikumide ja harjutustundide läbiviimine. Assistenti ametikohale võivad kandideerida vähemalt magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga isikud.

(3) Õpetaja on praktilist laadi õppeülesannete täitja. Õpetaja ametikohale võivad kandideerida vähemalt magistrakraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga isikud.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 38. Teadustöötajad

Teadustöötajatele esitatavad nõuded sätestab teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus (RT I 1997, 30, 471; 1998, 111, 1832).
[RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

§ 39. Õppejõudude ja teadustöötajate töösuhted

(1) Kõigi korraliste õppejõudude ja teadustöötajate vakantsed ametikohad ülikoolis täidetakse avaliku ja kõigile osalistele võrdsete tingimustega konkursi korras kuni viieks aastaks, välja arvatud käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3 ja 4 toodud juhtudel.

(2) Konkursitingimused ja -korra määrab ülikooli nõukogu.

(3) Professorid valib ülikooli nõukogu, muud õppejõud ja teadustöötajad struktuuriüksuse kollegiaalne otsustuskogu.

(4) Konkursi võitnud isikutega sõlmib rektor töölepingu. Töölepingu sõlmimisest võib keelduda konkursitingimuste ja -korra rikkumisel.

(5) Konkursi korras täitmata jäänud korraliste õppejõudude ja teadustöötajate ametikohtadele ning riiklike programmide täitmiseks on lubatud kuni kolmeks aastaks tööle võtta erakorralisi õppejõude ja teadustöötajaid.

(6) Ülikooli õppejõude ei ole lubatud koondada õppesemestri kestel.

(7) Ülikooli korralistel õppejõududel on õigus viie aasta jooksul ühele tööülesannetest vabale semestrile oma kutseoskuste täiendamiseks või muuks loometööks ühes ametipalga säilitamisega.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 40. Ülikooli teised töötajad

Ülikooli teiste töötajate töösuhted reguleeritakse vastavalt tööseadustele.

§ 41. Üliõpilane

Üliõpilane on isik, kes on vastu võetud (immatrikuleeritud) ülikooli rakenduskõrgharidus-, bakalaureuse-, magistri-, doktoriõppe või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe täiskoormusega või osakoormusega õppesse.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 42. Üliõpilaste õigused ja kohustused

(1) Üliõpilastel on õigus:

- 1) mis tahes alal õppides valida oma pekavasse aineid väljastpoolt õppesuunda ülikooli nõukogu kehtestatud korras;
- 2) õppekavaväliselt kuulata loenguid ning sooritada praktikume, seminare, eksameid ja arvestusi, kusjuures õppejõud võib tingimuste (töökohad, õppevahendid jne.) puudumisel üliõpilaste osavõttu õppekavavälisest õppest piirata;
- 3) kasutada tasuta auditooriume, laboratooriume, arvutisaale, raamatukogusid, inventari, seadmeid ja muud vara ülikoolis kehtestatud korras;
- 4) ülikooli või mõne tema õppekava sulgemise korral jätkata õpinguid teise õppekava alusel või teises ülikoolis;
- 5) valida oma esindajaid ja olla valitud ülikooli kollegiaalsetesse otsustuskogudesse;
- 6) esitada rektorile põhjendatud taotlus õppejõu kõrvaldamiseks õppetegevusest;
- 7) saada õppetootust ja õppelaenu õppetootuste ja õppelaenu seadusega sätestatud tingimustel ja korras;
- 8) saada kord igas kõrgharidusastmes ülikooli nõukogu kehtestatud korras akadeemilist puhkust üldjuhul kuni üks aasta, lisaks tervislikel põhjustel kuni kaks aastat, kaitseväeteenistuse puhul kuni üks aasta ning lapse hooldamiseks kuni lapse kolmeaastaseks saamiseni;
- 9) saada õppimiseks vajalikke õppekavu, -programme ja muud informatsiooni;
- 10) nõuda eksami või arvestuse sooritamiseks komisjoni;
- 11) saada üliõpilaspilet haridus- ja teadusministri kehtestatud korras;
- 11¹) üliõpilasomavalitsusele §-s 43 sätestatud tingimustel ja korras;
- 12) kasutada muid seaduse, ülikooli põhikirja, sisekorraeeskirjade ja muude õigusaktidega üliõpilastele kehtestatud õigusi.

(2) Üliõpilased peavad jälgima käesoleva seaduse, ülikooli põhikirja, sisekorraeeskirjade ja muude õigusaktidega üliõpilastele kehtestatud kohustusi ning kandma vastutust nende rikkumise eest.
[RT I 2003, 58, 387- jõust. 01.09.2003]

§ 43. Üliõpilaskond ja üliõpilasesindus

(1) Ülikooli üliõpilased moodustavad ühe üliõpilaskonna.

(2) Üliõpilaskond on institutsioon, mis teostab üliõpilaste õigust omavalitsusele - otsustada ja korraldada iseseisvalt, kooskõlas seaduse ja seaduse alusel antud õigusaktidega, üliõpilaselu küsimusi, lähtudes üliõpilaste huvidest, vajadustest, õigustest ning kohustustest.

(3) Üliõpilaskonnal on õigus:

- 1) moodustada teiste üliõpilaskondadega liite ja organisatsioone õigusaktidega sätestatud alustel ja korras;
- 2) astuda vastavate rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeks või arendada nendega koostööd;
- 3) valida oma esindajaid ülikooli nõukogusse;
- 4) otsustada ja korraldada kõiki muid üliõpilaselu küsimusi, mis seaduse ja seaduse alusel antud õigusaktide kohaselt kuuluvad üliõpilaskonna pädevusse ning mis ei ole samadel alustel antud kellegi teise otsustada ja korraldada.

(4) Üliõpilaskonnal on põhikiri, kus sätestatakse üliõpilaskonna esindus- ja täitevorganite moodustamise kord, nende õigused, kohustused ja vastutus ning töökord. Üliõpilaskonna põhikirja võtab vastu ja esitab nõukogule kinnitamiseks üliõpilaskond ülikooli põhikirjas sätestatud korras. Nõukogu kinnitab üliõpilaskonna põhikirja, kui see vastab seadustele, seaduse alusel antud õigusaktidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud demokraatlikele põhimõtetele.

(5) Üliõpilaskonna vastutav ja korraldav esindusorgan on demokraatlikult valitud üliõpilasesindus, mille valimise õigus on kõikidel ülikooli üliõpilastel. Üliõpilasesindus ja tema poolt vastavalt üliõpilaskonna põhikirjale moodustatud üliõpilaskonna täitevorganid esindavad üliõpilaskonda suhetes ülikooliga, Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste, asutuste ja isikutega.

(6) Esimese üliõpilasesinduse valimiseeskirja kinnitab ning valimised korraldab rektor demokraatlikest põhimõtetest lähtudes.

(7) Üliõpilasesindus käsutab käesoleva seaduse paragrahvi 51 lõikes 5 nimetatud vahendeid iseseisvalt rektori antud volituse alusel ja üliõpilaskonna kehtestatud korras.

[RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

5. peatükk Ülikool tsiviilõiguse subjektina

§ 44. Ülikooli vara

(1) Ülikool on oma vara omanik, kes valdab, kasutab ja käsutab oma vara käesolevas seaduses sätestatud korras. Ülikool on õigustatud omama ainult sellist vara, mis on tarvilik tema ülesannete täitmiseks.

(2) Ülikooli vara on:

- 1) vara, mille riik annab ülikooli omandisse ülikooli asutamisel seaduse alusel;
- 2) vara, mis antakse seaduse alusel ülikooli taotlusel tema omandisse hiljem;
- 3) vara, mille teine isik võõrandab ülikooli kasuks;
- 4) vara, mille ülikool soetab oma tegevuse käigus.

(3) Ülikool võõrandab käesoleva seaduse §-s 46 kehtestatud korras sellise vara, mis ei ole tarvilik ülikooli eesmärgi saavutamiseks.

(4) [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

(5) Ülikoolil on õigus omada vara, mis oli ülikooli omandis enne 1940. aasta 16. juunit.

[RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

§ 45. Vara kasutamine

(1) Ülikool kasutab oma vara ülikooli eesmärgi saavutamiseks.

(2) Ülikool võib anda tähtajaliselt teise isiku kasutusse ainult sellist oma vara, mille suhtes ülikooli nõukogu on seisukohal, et see on ülikooli eesmärgi saavutamiseks vajalik, kuid mida hetkel ei ole võimalik või otstarbekohane selleks kasutada.

§ 46. Vara käsutamine

(1) Ülikoolile kuuluvat kinnisvara on õigus võõrandada Vabariigi Valitsuse loal.

(2) Varade summad, mida rektoril, prorektoril ja struktuuriüksuste juhtidel on õigus käsutada, määrab ülikooli nõukogu.

[RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

§ 47. Ülikooli teovõime

(1) Ülikoolil ei ole õigust oma varaga tagada teise isiku kohustusi.

(2) [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

(3) Krediite on ülikoolil õigus võtta ülikooli nõukogu loal.

[RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

§ 48. Tsiviilõiguste muud piirangud

(1) Ülikoolil ei ole õigust osutada sponsortoetust ja anda laenusid või krediite ega teha annetusi sihtasutustele.

(2) [Kehtetu - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

(3) Ülikool võib oma põhikirjaliste ülesannete täitmiseks asutada eraõiguslikke juriidilisi isikuid seadustes sätestatud korras.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eraõiguslikud juriidilised isikud, välja arvatud sihtasutused, mille üheks asutajaks on riik, ei või asutada erakooli ega eraõiguslikku teadus- ja arendusasutust.

(4) [Kehtetu - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

(5) Vara, sealhulgas väärtpaberite pandiks võtmise õigus on ülikoolil Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(6) Ülikoolil on õigus osutada teistele isikutele oma põhitegevusest tulenevaid tasulisi teenuseid (tasuline täiendõpe, lepinguline teadustegevus, erialane nõustamine jms.), millest saadud tulud lähevad ülikooli eelarvesse.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatu ei piira ülikooli õigusvõimet.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

6. peatükk Finantseerimise kord

§ 49. Ülikooli finantseerimine

(1) Ülikooli tulude hulka kuuluvad riigieelarvest eraldatud raha, õppekulude hüvitamisest laekunud raha, põhitegevusest tulenevate tasuliste teenuste osutamisest ning teadus- ja arendustegevusest saadud tulu ja muud tulud.

(2) Ülikooli õppekohtade kulud riikliku koolitustellimuse ulatuses kaetakse riigieelarvest. Juriidilistel ja füüsilistel isikutel on õigus taotleda ülikoolis õppekohtade avamist omavahendite arvel.

(3) Muud kulud kaetakse riigieelarvest, õppekulude hüvitamisest ja ülikooli põhitegevusest tulenevate tasuliste teenuste eest laekuva raha ning muude tulude arvelt.

[RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

§ 50. [Kehtetu - RT I 1997, 42, 678- jõust. 01.07.1997]

§ 51. Ülikooli eelarve

(1) Ülikooli kõigi tulude ja kulude kohta koostatakse tasakaalustatud eelarve.

(2) [Kehtetu - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

(3) Ülikooli eelarve täitmise kohta koostatakse aruanne, mille kinnitab ülikooli nõukogu.

(4) Ülikooli eelarveprojekti kinnitab ülikooli nõukogu.

(5) Ülikooli eelarves nähakse ette vahendid, mida üliõpilasesindus kasutab üliõpilasomavalitsuse teostamiseks seadusest ja üliõpilaskonna põhikirjast tulenevate ülesannete täitmiseks.

7. peatükk

Kontroll, järelvalve ja aruandlus

§ 52. Kontroll

(1) Riigikontroll kontrollib ülikooli tegevust vastavalt Riigikontrolli seadusele.

(2) Ülikooli majandustegevust kontrollivad ülikooli nõukogu määratud korralised ja erakorralised revisjonid.
[RT I 2002, 21, 117- jõust. 04.03.2002]

§ 53. Riikliku järelvalve teostaja

Riiklikku järelvalvet ülikooli tegevuse õiguspärasuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *riiklik järelvalveorgan*). Riiklikul järelvalveorganil on õigus kaasata riikliku järelvalve teostamisele eksperte.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 53¹. Riikliku järelvalveorgani pädevus

(1) Oma eesmärgi elluviimiseks on riiklikul järelvalveorganil õigus:

- 1) tutvuda ülikooli käsutuses olevate tõendite ja andmetega, mille alusel on võimalik kindlaks teha riikliku järelvalveorgani ülesannete täitmiseks olulised asjaolud, saada dokumentidest ära kirju või väljavõtteid;
- 2) teha ettekirjutusi käesoleva seadusega ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega sätestatud nõuete rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks ja rikkumisega tekitatud tagajärgede kõrvaldamiseks.

(2) Oma ülesannete täitmisel on riiklik järelvalveorgan kohustatud olema oma hinnangutes erapooletu, tuginema oma otsustustes õigusaktidele ja usaldusväärsele teabele.

(3) Ettekirjutuse täitmata jätmisel võib riiklik järelvalveorgan rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses (RT I 2001, 50, 283; 94, 580) sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 10 000 krooni.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 53². Ettekirjutus

(1) Ettekirjutuses peavad sisalduma:

- 1) ettekirjutuse tegemise alused koos viitega vastavatele õigusakti sätetele;
- 2) ettekirjutuse tegemise kuupäev;
- 3) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 4) riiklikku järelvalvet teostanud ametiisikute nimed, ametikohad ja allkirjad;
- 5) ettekirjutuse vaidlustamise võimalused, tähtaeg ja kord.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium toimetab ettekirjutuse ülikooli rektorile kätte posti teel või elektrooniliselt 10 päeva jooksul selle tegemise päevast arvates.

(3) Ettekirjutusega mittenõustumisel on ülikooli rektoril õigus esitada vaie Haridus- ja Teadusministeeriumile ühe kuu jooksul ettekirjutuse kättesaamisest arvates.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 54. Aruandlus

(1) Ülikool annab oma tegevusest aru seaduses või selle alusel sätestatud mahus ja korras.

(2) Ülikool esitab oma tegevuse kohta statistilise ja eelarve täitmise aruande seadusega ettenähtud korras ja tähtaegadeks.

(3) Sihtfinantseeringute kulutamise kohta esitab ülikool aruande finantseerijale viimase nõudel.

[RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

8. peatükk

Seaduse rakendamine

§ 55. Akrediteerimine ja staatus

(1) Enne 2002. aasta 1. juunit Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud akrediteerimata õppekava alusel avalik-õigusliku ülikooli lõpetanud isikule väljastab ülikool akrediteerimisotsuse kehtima hakkamiseni riikliku haridust tõendava dokumendi.

(2) [Kehtetu - RT I 1996, 51, 965- jõust. 29.07.1996]

(3) Ülikoolil on õigus taotleda enne 2002. aasta 1. septembrit vastu võetud akrediteerimisotsuste laienemist nende kehtivusaja lõpuni ka ülikooli nõukogus kinnitatud sama õppesuuna õppekavadele, mis on kantud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi. Õppekava akrediteerimisotsuse laienemise ülikooli nõukogus kinnitatud sama õppesuuna õppekavadele, mis on kantud Haridus- ja Teadusministeeriumi õppekavade registrisse, kinnitab kõrghariduse hindamise nõukogu ettepanekul haridus- ja teadusminister.

(4) Kui õppekava negatiivse akrediteerimisotsuse kehtima hakkamisest ei ole 2003. aasta 30. juuniks möödunud kolm aastat, võib ülikool ühe aasta jooksul alates 2003. aasta 1. septembrist taotleda õppekava teistkordset akrediteerimist. Kui ülikool teistkordset akrediteerimist ei taotle, lõpetab ülikool vastuvõtu ja õppetöö vastava õppekava järgi ning tagab koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga üliõpilastele võimaluse jätkata õpinguid samas või teises ülikoolis samal või lähedasel õppesuunal. [RT I 2005, 29, 215 - jõust. 05.06.2005]

§ 55¹. Riikliku koolitustellimuse rakendamine

(1) Enne 2002. aasta 1. juunit Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ülikooli vahel sõlmitud riikliku koolitustellimuse lepingud kehtivad, kuni lepingu pooled on oma lepingulised kohustused täitnud.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium võib kuni 2005/2006. õppeaasta üliõpilaste vastuvõtuni esitada ülikoolile riikliku koolitustellimuse õpetajate koolitamiseks bakalaureuseõppele järgneva üheaastase nominaalkestusega õpetajakoolituse õppekava järgi, finantseerides riikliku koolitustellimuse lepinguga määratud arvu õppekohti õpetajakoolituse õppekoha arvestusliku maksumuse ulatuses õpetajakoolituse nominaalkestuse lõpuni.

(3) Käesoleva seaduse § 13¹ lõigetes 9 ja 11 sätestatud õigust vähendada riikliku koolitustellimuse finantseerimist, arvates maha riigieelarvest tehtud kulutused mittetäidetud riikliku koolitustellimuse mahus, võib Haridus- ja Teadusministeerium kasutada 2009/2010. õppeaasta riikliku koolitustellimuse esitamisel alates. [RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 56. Üleminek

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist ülikoolides valitud kollegiaalsed otsustuskogud ja töötajad tegutsevad valimisperioodi lõpuni, kui vahepeal jõustunud põhikirja ei näe ette teisiti.

(2) Rektor tagab ülikooli põhikirja vastavusse viimise käesoleva seaduse nõuetega kuue kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist omandatud kõrgharidust tõendav lõpudokument annab õiguse astuda magistriõppesse ja doktoriõppesse ülikooli nõukogu kehtestatud korras.

(4) Vabariigi Valitsus moodustab kuue kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest kõrghariduse hindamise nõukogu.

(5) Vabariigi Valitsus nimetab kuratooriumide koosseisud hiljemalt 1997. aasta 1. jaanuariks.

(6) Ülikoolid viivad oma õppekavad käesoleva seaduse nõuetega vastavusse 2002. aasta 1. septembriks. Õppekavu kohaldatakse alates 2002/2003. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritavatele üliõpilastele. Üliõpilase taotlusel on ülikoolil õigus kohaldada õppekavu ka enne 2002/2003. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele.

(7) Kuni 2005. aasta 1. septembrini on ülikoolil õigus õppekohti moodustada Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi enne 2002. aasta 1. juunit kantud magistri- ja doktoriõppe õppekavade ning bakalaureuseõppele järgneva üheaastase nominaalkestusega õpetajakoolituse õppekavade alusel ka alates 2002/2003. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritavatele üliõpilastele. Nimetatud magistri- ja doktoriõppe õppekavade järgi ülikooli lõpetanud isikutele antakse magistri- või doktorikraad kui teadus- või kutsekraad.

(8) Ülikoolis võib enne 2002. aasta 30. juunit diplomiõppesse immatrikuleeritud üliõpilastele õppe läbiviimiseks toimuda diplomiõpe 2007. aasta 1. septembrini.

(9) Käesoleva seaduse § 31 lõiget 3 kohaldatakse alates 2002/2003. õppeaastast lõpetavatele üliõpilastele. Enne 2002/03. õppeaastat lõpetanud isikutele on õigus saada ingliskeelne akadeemiline diend (*diploma supplement*) ülikooli nõukogu kehtestatud korras.

(10) Ülikoolid viivad oma põhikirjad seaduse nõuetega vastavusse 2003. aasta 1. septembriks.

(11) Ülikoolid viivad oma tegevuse käesoleva seaduse § 4 lõikega 1 vastavusse 2005. aasta 1. septembriks. Kui ülikoolis ei toimu pärast 2005. aasta 1. septembrit bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe mitmel õppesuunal, teeb Vabariigi Valitsus Riigikogule ettepaneku ülikooli tegevuse lõpetamiseks.

(12) Täis- ja osakoormusega õpet kohaldatakse alates 2003/04. õppeaastast ülikooli vastuvõetavatele üliõpilastele.

(13) Üleminek Euroopa Ainepunktide Ülekande Süsteemile toimub hiljemalt 2006. aasta 1. septembriks.

(14) Ülikoolid kehtestavad käesoleva seaduse § 14 lõike 3 punktis 4¹ nimetatud õppejõudude kvalifikatsiooni hindamise ning üliõpilaste eelnevate õpitulemuste ja erialase töökogemuse arvestamise tingimused ja korra hiljemalt 2004. aasta 1. septembriks. Eelnevate õpitulemuste ja erialase töökogemuse arvestamise tingimused ja korra üliõpilastele, kes õpivad riikliku koolitustellimuse lepingus kokkulepitud õppesuunal või õppekaval, mille alusel ülikool on riikliku koolitustellimuse täitmiseks moodustanud õppekohad osakoormusega õppes õppimiseks, kehtestavad ülikoolid hiljemalt 2003. aasta 1. septembriks.

(15) Käesoleva seaduse §-s 13³ nimetatud õppekulude hüvitamist kohaldatakse alates 2003/04. õppeaastast ülikooli vastuvõetavatele üliõpilastele. Enne 2003/04. õppeaastat ülikooli vastuvõetud üliõpilastelt on ülikoolil õigus nõuda õppekulude hüvitamist neile enne 2003/04. õppeaastat kohaldatud tingimustel ja korras.
[RT I 2004, 56, 404- jõust. 01.09.2004]

§ 56¹. Nominaalse õppeaja pikenemine

Kui kõrghariduse omandamisel õpib eesti keelt mittevaldav üliõpilane süvendatult riigikeelt haridus- ja teadusministri kehtestatud tingimustel ja korras, pikeneb nominaalne õppeaeg kuni ühe õppeaasta võrra.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 56². Internatuuris õppiv isik

Tartu Ülikooli seaduse alusel on üliõpilased ka enne 1997/98. õppeaastat arstiõppesse, hambaarstiõppesse või proviisoriõppesse immatrikuleeritud isikud, kes jätkavad õpinguid internatuuris.
[RT I 1999, 102, 908- jõust. 10.01.2000]

§ 56³. Residentuuris õppiv isik

(1) Tartu Ülikooli seaduse alusel läbivad enne 1997/98. õppeaastat arstiõppesse või hambaarstiõppesse immatrikuleeritud üliõpilased residentuuri nominaalkestusega kaks kuni viis aastat.

(2) Enne 2001/02. õppeaastat residentuuri immatrikuleeritud isikud on üliõpilased.
[RT I 2001, 16, 71- jõust. 16.02.2001]

§ 56⁴. Ülikooli immatrikuleeritud isik

(1) Enne 2002. aasta 30. juunit ülikooli statsionaarsesse või kaugõppe õppevormi diplomiõppesse või arhitektinseneri õppesse või diplomi- või bakalaureuseõppele järgnevasse õpetajakoolitusse immatrikuleeritud isikud on üliõpilased.

(2) Enne 2003. aasta 30. juunit ülikooli statsionaarsesse või kaugõppe õppevormi vastuvõetud või käesoleva seaduse § 56 lõike 7 alusel üheaastase nominaalkestusega õpetajakoolitusse vastuvõetud isikud on üliõpilased.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 56⁵. Õpingute jätkamine

(1) Enne 2002. aasta 30. juunit ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastel on õigus jätkata õpinguid neile enne 2002. aasta 30. juunit kohaldatud tingimustel ja korras kuni 2007. aasta 1. septembrini. Enne 2002. aasta 30. juunit arstiõppesse immatrikuleeritud üliõpilasel on õigus jätkata õpinguid neile enne 2002. aasta 30. juunit kohaldatud tingimustel ja korras kuni 2008. aasta 1. septembrini.

(2) Diplomiõppe lõpetanud isikul on õigus jätkata õpinguid magistriõppes õppeasutuse nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Enne 2002. aasta 1. juunit Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud õppekava alusel bakalaureuseõppe lõpetanud isiku bakalaureuseõpinguid ja bakalaureusetööd võib ülikool arvestada magistriõppe osana ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras.

(4) Enne 2002. aasta 1. juunit Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud õppekava alusel magistriõppe lõpetanud isiku magistriõpinguid ning magistritööd võib ülikool arvestada doktoriõppe osana ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras.
[RT I 2004, 56, 404- jõust. 01.09.2004]

§ 56⁶. Õppejõud

Seadusega õppejõudude kohta kehtestatud nõudeid kohaldatakse alates õppejõudude valimistest, mis toimuvad pärast 2003. aasta 1. septembrit.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 57. Erisused seaduse jõustumisel

(1) [Kehtetu - RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

(2) [Kehtetu - RT I 1999, 10, 150- jõust. 15.02.1999]

(3) Käesoleva seaduse § 13¹ jõustub 1997. aasta 1. jaanuaril.

(4) Käesoleva seaduse § 2 punkt 14 jõustub nõude osas, et õppekoha arvestuslikust maksumusest peab personalikulu moodustama vähemalt 60 protsenti, 2004. aasta 1. jaanuaril.

(5) Käesoleva seaduse § 36 lõiked 3 ja 4 jõustuvad 2006. aasta 1. jaanuaril.

(6) Ülikooli nõukogul on õigus kohaldada käesoleva seaduse § 36 lõiget 3 ka enne 2006. aasta 1. jaanuari pensionile siirdunud õppejõududele.

(7) Haridus- ja Teadusministeerium sõlmib Tartu Ülikooliga arstiõppe kliinilise õppe läbiviimisega seonduvate kulude hüvitamiseks viieks aastaks halduslepingu, mis jõustub 2004. aasta 1. jaanuaril.
[RT I 2004, 45, 316- jõust. 27.05.2004]

§ 58. [Käesolevast tekstist välja jäetud]